

Místa/Places

A.Hynek

Geografický ústav PŘF MU Brno

6.3.2014

Místo – slovo, termín

- Obecně bod, plocha
- Oblíbená, neoblíbená
- Sídlo: bydlení, práce, odpočinek, pospolitost
- Knox, Marstonová (2004):
 - materiální, sociální, kulturní vlastnosti
 - vzájemná závislost míst
 - výsledek působení sil přírodních a kulturních, rovněž také individuálního lidského jednání

Foucaultova heterotopie (1967):

- rozlišuje opozita: prostor soukromý a veřejný, rodinný a společenský, kulturní a užitný, odpočinkový a pracovní
- metafory - prostor našich snů, vnitřních tužeb: světlý, nadpozemský, průzračný nebo i temný, hrubý, těžký, obdobně též čirý, jiskřivé vody, s vrcholky , ale i bažinami, nehybný kámen
- místa posvátná/sakrální a všední/profánní

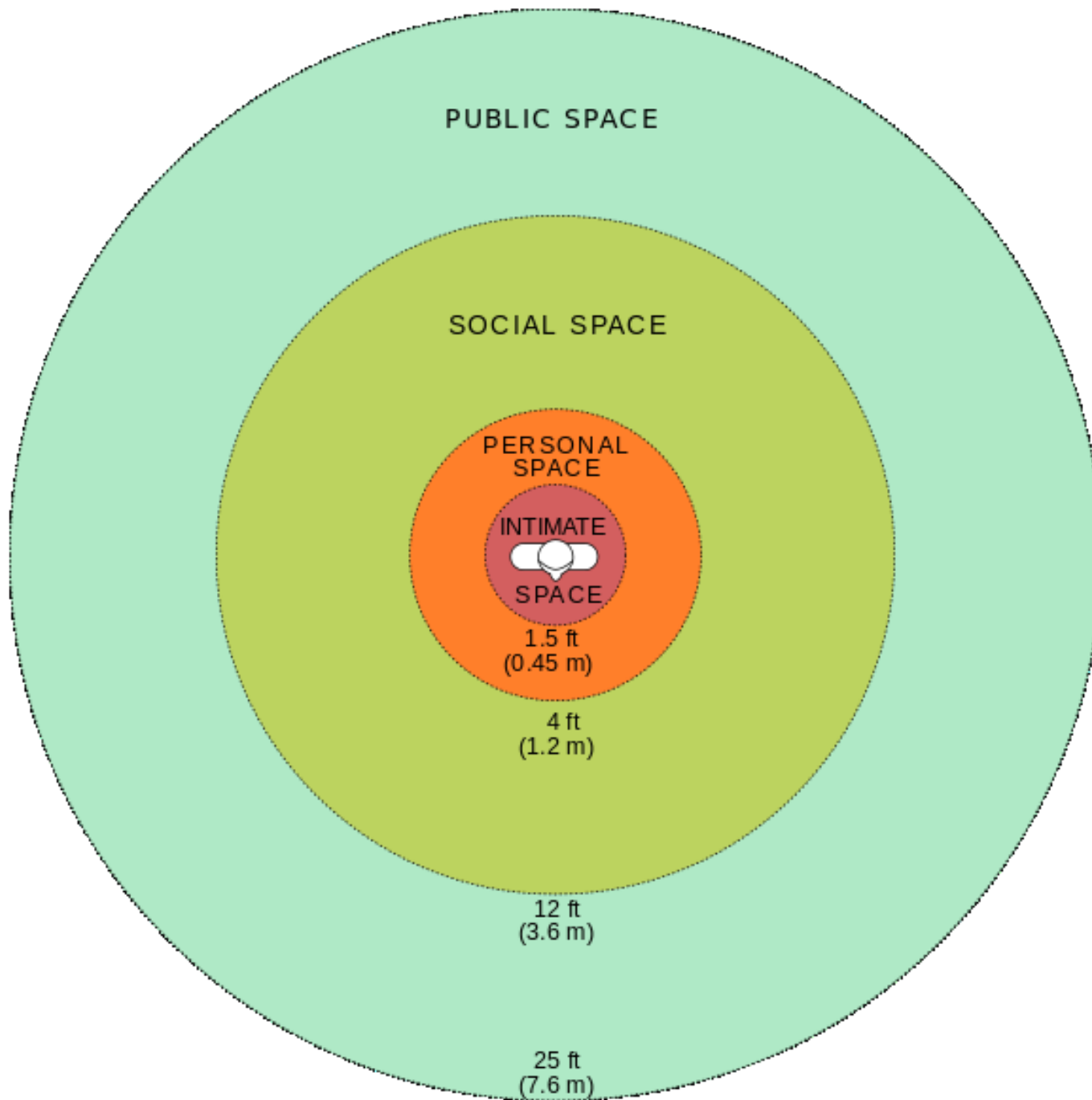
Místo 1

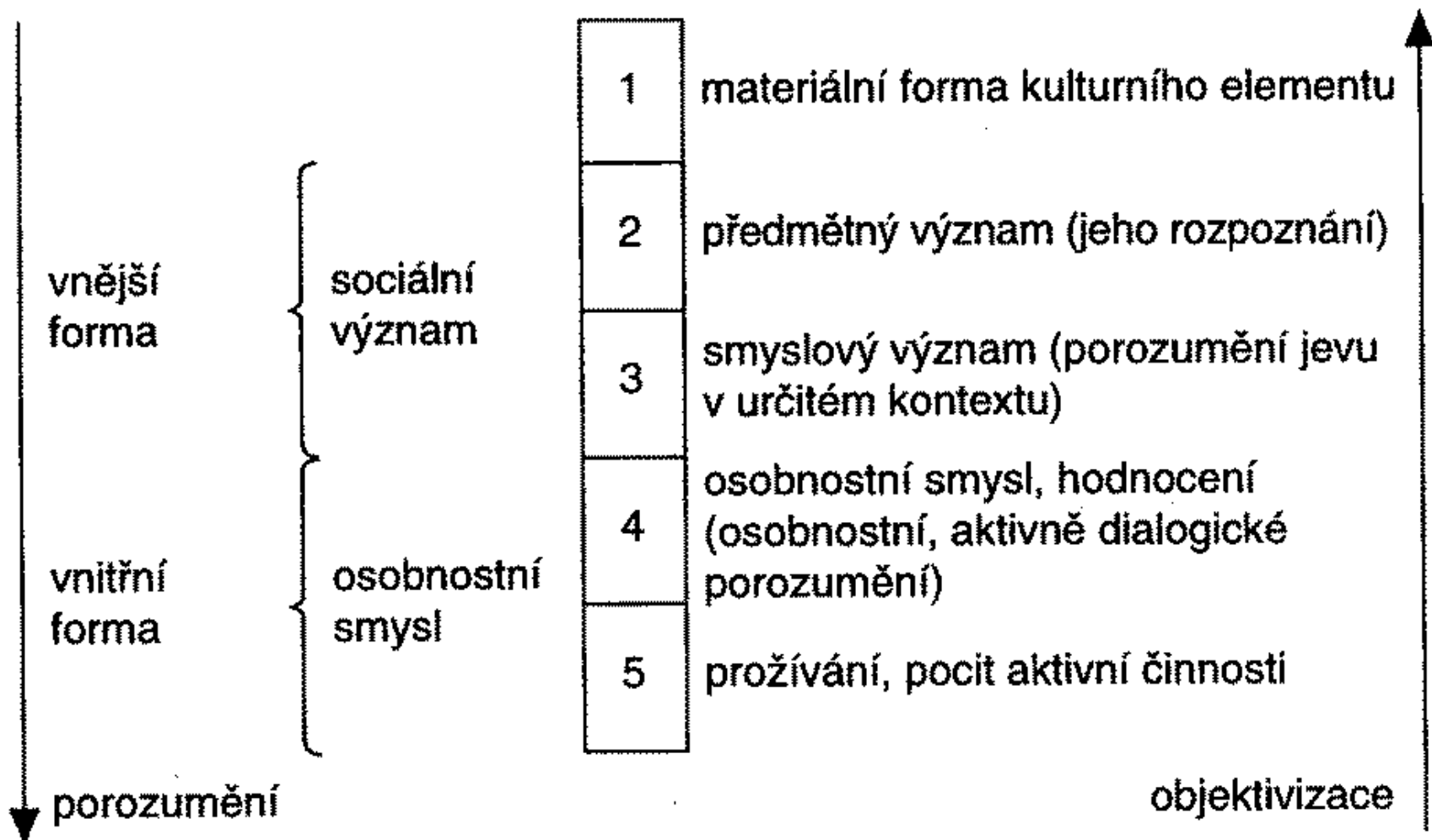
- Žitý prostor každodenních činností ve smyslu M. de Certau (1984)
- Umístění, postavení, propojení
- Každé místo je svazkem vztahů, jejich shlukem i průchodem, má svou funkci, roli
- Místa jsou sociálně konstruovaná – různí lidé jim dávají různé významy pro rozdílné účely
- Site and situation – topos a chór

Místo 2

- Venkovská, městská – rozdíly i vnitřní
- Kvalita života a životní styl
- Percepce/vnímání – mentální mapy
- Poznávání – kognitivní mapy
- Osobní identita a komunita
- Nárokování prostoru – jmenovky, graffiti
- významové systémy, jimiž dáváme světu smysl

Vnímání místa

- Tuan Y. (1974): *Topophilia. A Study of Environmental Perception, Attitudes, and Values.*
- Tuan Y. (1975): *Images and Mental Maps*
- Tuan Y. (1977): *Space and Place. The Perspective of Experience*
- Vávra J. (2003): *Vnímání místa*
- Vávra J. (2010): *Jedinec a místpo*

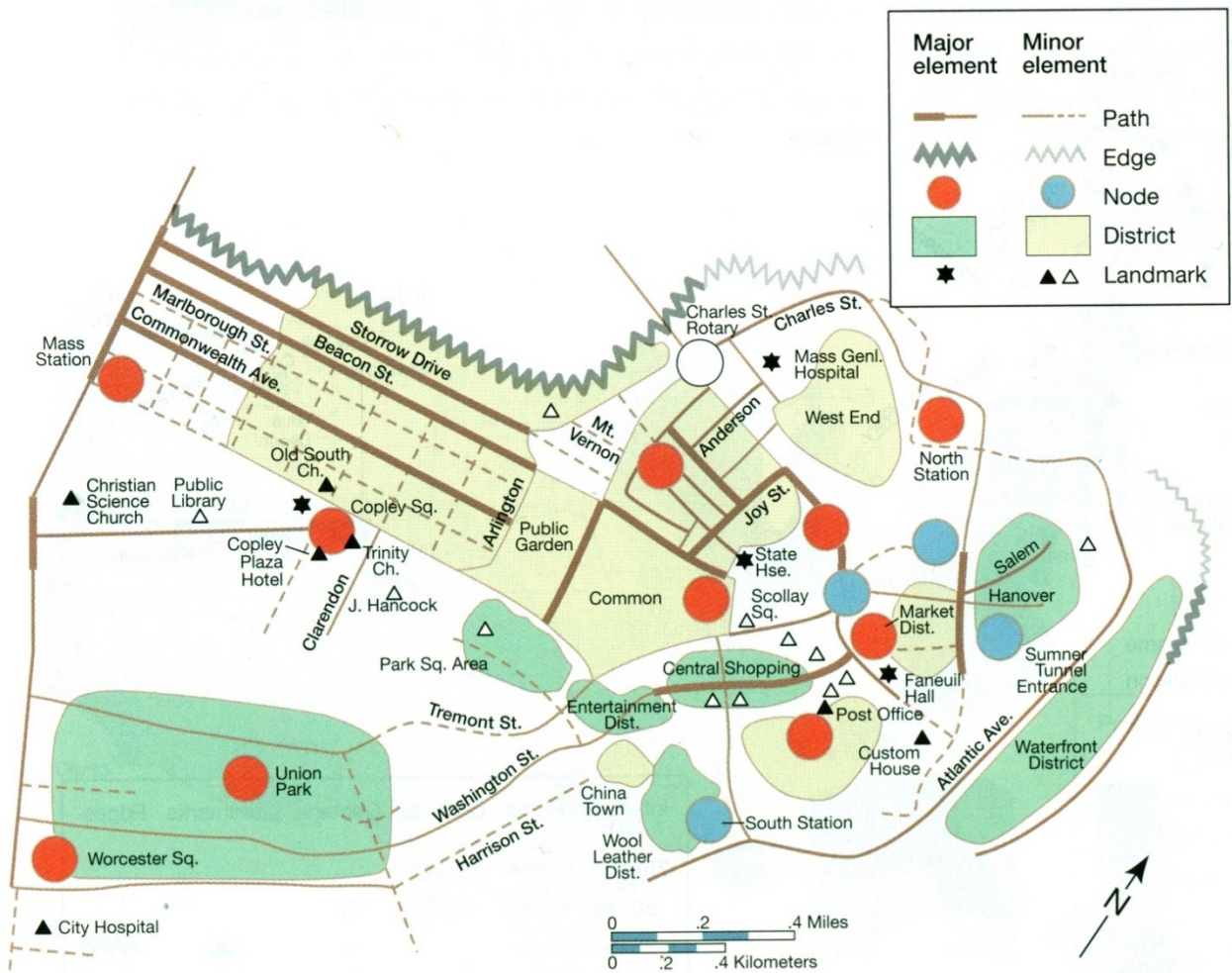

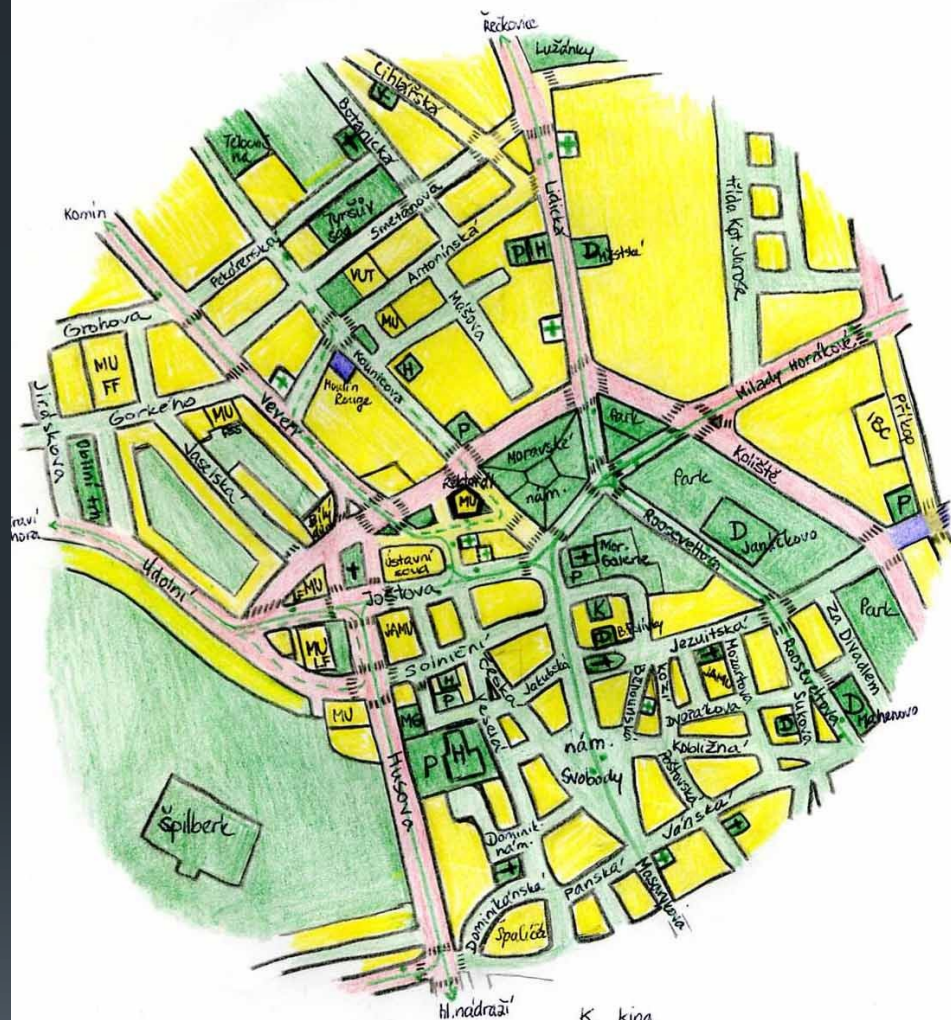
Figure 6.6 Cognitive image of Boston This map was compiled by Kevin Lynch, one of the pioneer researchers into cognitive images, from interviews with a sample of Boston residents. Lynch found that the residents of Boston tended to structure their cognitive images of the city with the same elements. He produced ingenious maps, such as this one, to demonstrate the collective “mental map” of the city, using symbols of different boldness or color to indicate the proportion of respondents who had mentioned each element. (After K. Lynch, *The Image of the City*. Cambridge, MA: M.I.T. Press, 1960, p. 146.)

MENTÁLNÍ MAPA

okolí Kounicova paláce

PĚŠÍ DOSTUPNOST DO 5 MINUT OD REKTORÁTU MU

kladné, pozitivně působící objekty	neutrální	negativně působící prostředí	sportovní objekty	K kina	P parkoviště	D divadla	H hotely	C kostely	L lékárny	trať tramvají	trať trolejbusů	přechod pro chodce

VYSVĚTLIVKY

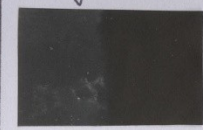
pozitivní

neutrální

negativní

Tereza Kohoutková
4. roč. žc-aj

MENTÁLNÍ MAPA ČÁSTI BRNA

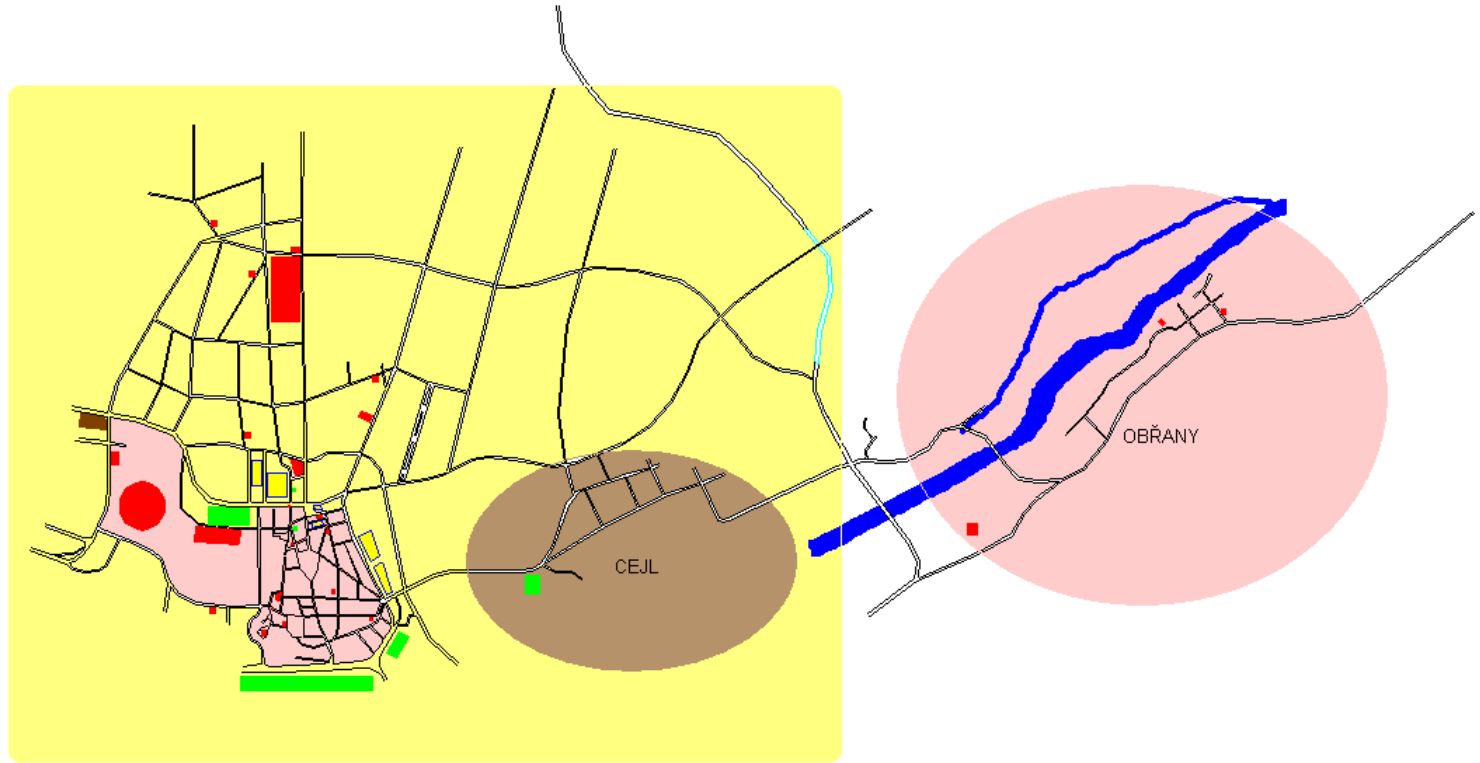

legenda :

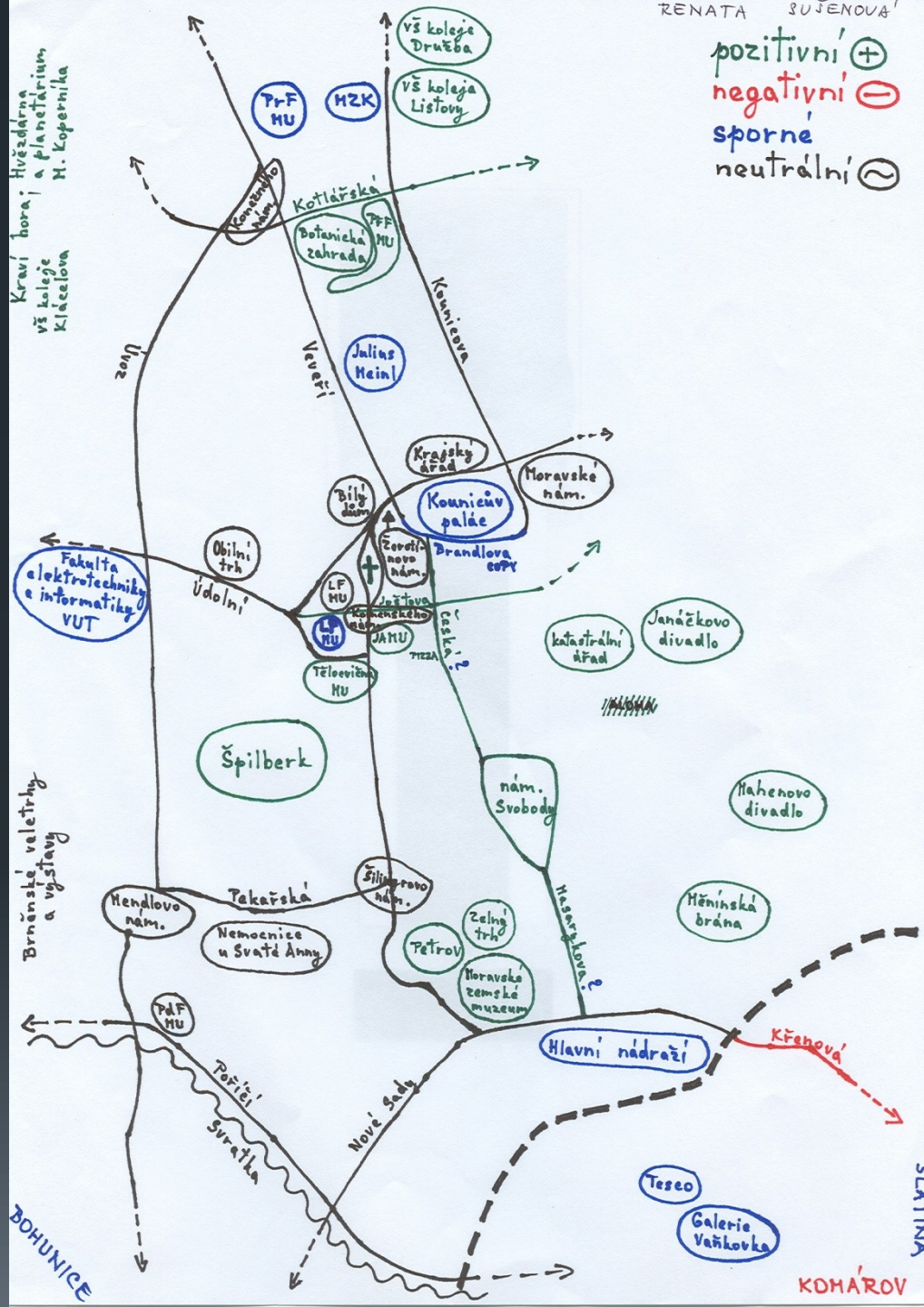
- pozitivní
- negativní
- neutrální
- sporné

Monika HEPNAROVÁ

neutrální oblast	negativní oblast
neutrální bod	negativní bod
pozitivní oblast	kontroverzní bod
pozitivní bod	

pozitivní ⊕
negativní ⊖
sporné
neutrální ⊙

Mentální mapy - P.Crang, in Cloke et al. (2014, 931)

- popisují naši každodenní představu o naší prostorové poloze
- zřídka si lidé zobrazují svou polohu, představy do formální mapy
- všichni jsme prostorově umístěni a uvědomujeme si své umístění
- mentální mapa tak vztahuje prvky, jež vidíme jako důležité
- přehlídíme místa, jež nenavštěvujeme
- vyjma ptačí perspektivy jsou naše mentální mapy organizovány podle cest a význačných bodů, které nám pomáhají najít cestu v každodenním životě
- v naší percepci ovšem působí i kulturní filtry, rámce ovlivňující naši produkci obrazů světa

Bloomovy domény učení

- kognitivní – týká se mentálních dovedností, znalostí, intelektuálního vývoje
- afektivní – zahrnuje způsob, jak zacházíme s věcmi
emocionálně: pocity, hodnoty, ocenění, nadšení, motivace, postoje
- psychomotorická – pojednává o tělesném pohybu, koordinaci, motorických dovednostech

Glokalizace

- Globalizace a glokalizace
- Wall Street, Kabutocho a City of London
- McDonaldizace
- Washington Consensus
 - Williamson 1989
 - 90.léta
 - Nadšení r.2006
 - Finanční krize 2008

Petříčkův doslov k Deleuzovi, 2013

- G.Deleuze: Logika smyslu (1973, 2013)
 - Neuzavřené myšlení, rezonance
 - Reálná zkušenost, nikoliv možná
- Proust(česky 1980): myšlenky vyjádřené jen čistým rozumem mají pouze logickou pravdu, pravdu pouze možnou, jejich volba je náhodná
- Znak, dešifrování, vnímavost
- Myslet pouze to, co dává smysl

mapy

- Mentální
 - Gouldovské
 - Lynchovské
- Kognitivní
 - V geografii – Kitchin - spatial behaviour, spatial choice and decision making
 - Downs, Stea (2011) – chování....jednání?
 - Vysvětlení a rozumění (Wright, 2013)
- Myšlenkové/mind (Buzan)

THE REAL WORLD

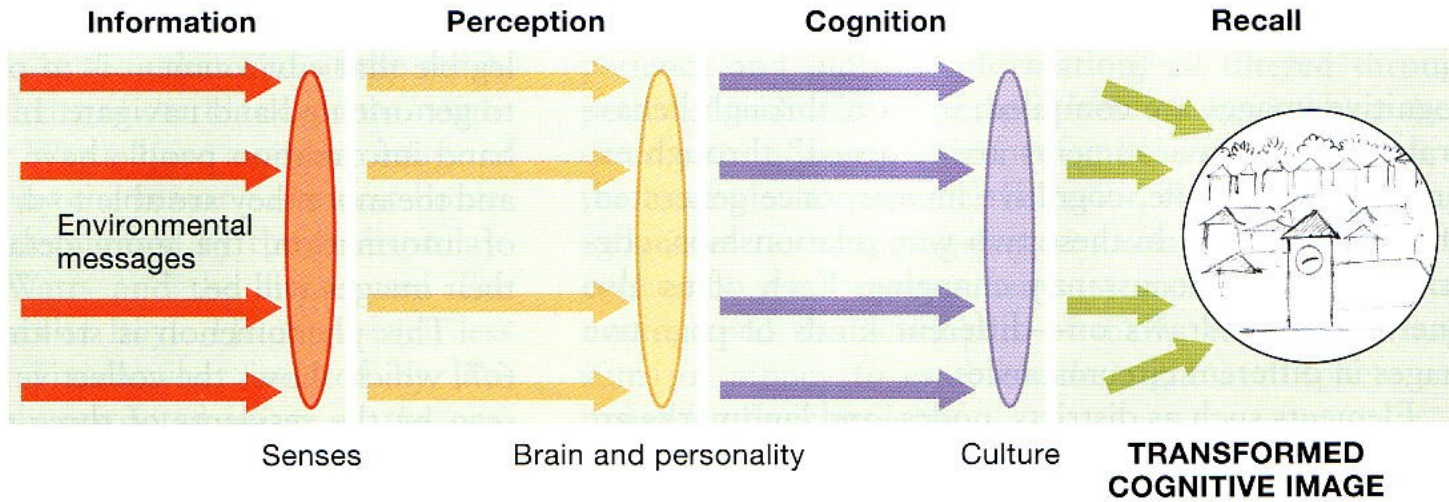

Figure 6.5 The formation of cognitive images People form cognitive images as a product of information about the real world, experienced directly and indirectly, and filtered through their senses, brain, personality, and the attitudes and values they have acquired from their cultural background. (After R. G. Golledge and R. J. Stimpson, *Analytical Behavior Geography*. Beckenham: Croom Helm, 1987, Fig. 3.2, p. 3.)

